

КУЛТУРНО-ТУРИСТИЧЕСКИ ПРОДУКТИ В РОДОПСКИЯ КУЛТУРЕН АРЕАЛ

Ние, студентите от V курс, специализанти по Опазване на архитектурното наследство към катедра “История и теория на архитектурата”, разбираме, в процеса на нашето обучение, необходимостта от хармонично равновесие между опазването на наследството, неговото използване и устойчиво развитие. Постепенно осъзнаваме потенциала на културните пътища като нов вид културно наследство и като ефективен инструмент за културен туризъм. Запознахме се с опита и приноса на България в тази насока: културните маршрути на Югоизточна Европа, пилотния фрагмент *Пътуване през хилядолетията* – част от големия културен коридор *Източен трансбалкански път* и съществуващите по неговото протежение локални културно-туристически продукти. Научаваме се да работим в мрежи.

На тази база, в рамките на общата организация на Асоциация за културен туризъм, под ръководството на нашите преподаватели и ползвайки ценния ресурс на Мултимедийната лаборатория за културно наследство към Университета по архитектура, строителство и геодезия (УАСГ), ние си поставихме една **обща цел**: да разработим проекти за регионални културно-туристически продукти по протежението на Източния трансбалкански път. Територията, върху която работим включва 20 общини в Източни и Централни Родопи, която определихме като Родопски културен ареал.

Първата фаза от нашата работа, представена на тази изложба, е съставянето на териториална основа на бъдещите регионални културно-туристически продукти – ТЕМАТИЧНИТЕ КУЛТУРНИ МАРШРУТИ, свързани с европейската мрежа на културни маршрути. За тази цел, преди всичко проучихме територията и нейните ресурси. Всички заедно – студенти и преподаватели – пътувахме из Родопите и се срещнахме на живо с ценностите на територията. Разделихме се на 6 екипа, всеки от които събираше, анализираше и синтезираше информация засягаща различни аспекти на територията.

От работата на всеки екип постепенно се формираха **проучвания** в следните направления:

- Културните следи от праисторията и тракийската култура;
- Културните следи от Античността;
- Културните следи от Средновековието;
- Културните следи от Възраждането и Новото време;
- Нематериалното наследство – занаяти, поминък;
- Фолклорът – музиката, танците, легендите.

Всеки екип проучи и различни други аспекти на територията: география на територията и природни ресурси, видове туризъм и съществуващи туристически продукти, транспортна, туристическа и информационна инфраструктура.

В резултат от съпоставка на проучванията се изяви голямо богатство на специфични **ТЕМИ**, които съответстват на определени ценности. Тези теми бяха синтезирани в шест интегрални теми – основа на следните шест тематични културни маршрути, локализирани върху територията:

- (1) **ДРЕВНИ ПЪТИЩА И МОСТОВЕ НА ЕВРОПА**
- (2) **СЕЛСКИ БИТ**
- (3) **ВОДАТА – НЕОЦЕНИМО БЛАГО**
- (4) **РАЗЛИЧНИ ЕТНОСИ И РЕЛИГИИ – ОБЩО НАСЛЕДСТВО**
- (5) **ЧОВЕКЪТ И ПРИРОДАТА**
- (6) **ДРЕВНИ КУЛТОВЕ: ЧОВЕК - БОГОВЕ - ПРИРОДА**

Пред вас е синтезната карта с шестте тематични културни маршрути в Родопския културен ареал – нашият общ етапен продукт. Всеки от тези тематични културни маршрути би могъл да бъде основа за конкретен регионален туристически продукт. Реализацията на подобни продукти в рамките на трансграничните културни коридори на Югоизточна Европа би могло да се осъществи чрез ефективно използване на структурните фондове по Оперативната програма “*Регионално развитие*”. Една мрежа от възможни водещи културно-туристически продукти с трансграничен ефект, свързани с мрежите на културните коридори на Югоизточна Европа и на европейските и световни културни пътища би имала силен ефект върху устойчивото развитие на територията. Работата по тази мрежа представлява основата за нашата работа през следващите месеци – разработването на конкретните регионални културно-туристически продукти като интегрални части от Източния трансбалкански път, както и на проекти за отделни техни зони.

Нашият екип е следният:

- **студенти** – специализанти по Опазване на архитектурното наследство към Катедра “История и теория на архитектурата” към Архитектурния факултет на УАСГ: Бойка Огнянова, Вела Николова, Георги Тодоров, Данаил Димов, Димитър Рахов, Иван Кюркчийски, Иван Ружев, Иван Щерев, Ина Динева, Йоана Димитрова, Лидия Любомирова, Лина Йотова, Магдалена Йорданова, Мария Петкова, Мая Моллова, Олга Дорева, Росица Боянова, Светослава Щилиянова, Станко Мусов, Цветомир Панайотов, Ясен Попов;
- **преподаватели**: проф. д-р арх. Тодор Кръстев (ръководител на проекта), гл. ас. д-р арх. Йорданка Кандулкова, гл. ас. арх. Емил Йорданов, ст. ас. Велина Панджарова, ас. арх. Доника Георгиева, арх. Мирослав Велков.